

SÖZEL SUNUMLAR

PAZARLAMA İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FARKINDALIĞI: MOBİLYA SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ

Ş. Şadiye YAŞAR

Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü, Gümüşhane / Türkiye

Öz: Giriş: Türkiye Dünya mobilya sektöründe ihracat rakamlarıyla giderek büyüyen bir merkez olma yolundadır. Ancak çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin oluşturduğu sektör, uluslararası pazarlara hitap edebilmek için ürün ve üretim kalitesi kadar pazarlama ve iş güvenliği gibi alanlarda da düzenlemeler yapmalıdır. ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ve WHO (Dünya Sağlık Örgütü) gibi uluslararası kuruluşlar iş sağlığı ve güvenliği uygulama ve tavsiyelerinde yetkili makamlar, işçi sendikaları, işveren, çalışan ve toplum dahil tüm paydaşları içeren sadece çalışan değil buna paralel tüm çevre ve toplum sağlığını da gözetmeye yönelik uygulamaları düzenlemektedir. Türkiye’de 6331 sayılı yasa ile 2012 yılında yürürlüğe giren “İş sağlığı ve güvenliği yasası” ILO’nun kanun ve tavsiyelerine uyumlu olarak kademeli olarak yasal düzenlemeler sunmaktadır. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanununun “Kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.” hükmü gereğince iş sağlığı ve güvenliği gözetimi üretim, montaj, satış, pazarlama ve satış sonrası hizmete kadar tüm birim çalışanlarına uygulanır. Bununla birlikte işletmeler, yetkili makamlar ve sektör kuruluşları giderek iş sağlığı ve güvenliğini daha etkin kullanmanın yollarını aramaktadır. İş sağlığı ve güvenliğini arttırmaya yönelik yapılan harcamalar her ne kadar maliyetleri arttıran bir unsur gibi görünse de, bu harcamalar işletmelerde kaza oranları ve iş kaybında azalma, çalışan motivasyonu ve üretim kalitesinde artış olarak yansiyabilmektedir. İş sağlığı ve güvenliği odaklı düzenlemeler ürün ve hizmetlerin kalitesini arttırırken aynı zamanda satış miktarını da teşvik etmesi işletmelerde bir pazarlama ögesi olarak kullanılabilir. Ayrıca tüketicilerde de bu ürün veya hizmetlerin daha sağlıklı ve güvenli standartlarda sağlanması için artan bir talep de bulunmaktadır. **Amaç:** Bu çalışma, pazarlama işletmelerin de çalışanların iş sağlığı ve güvenliği farkındalığının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. **Kapsam:** Çalışma alanı olarak Erzincan ili mobilya sektörü seçilmiştir. Çalışma kapsamında, 34 adet mobilya pazarlama işletmesinden toplam 60 çalışanın katılması sağlanmıştır. Katılımcılarla yüz yüze görüşmeye dayalı anket uygulanmıştır. Araştırma süresi 9 ay ile sınırlandırılmıştır. **Yöntem:** Araştırmada 9 maddeden oluşan 5’li likert ölçek, katılımcıların demografik özelliklerinin yanı sıra, iş sağlığı ve güvenliği farkındalığını belirlemeye yönelik ilgili literatür taraması ile oluşturulmuş bir anket kullanılmıştır. Katılımcıların tamamı rastgele yöntemle seçilmiştir. Araştırmada Basit Rassal Yöntem uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler IBM SPSS 20 istatistik programı ile analiz edilmiş, güvenilirlik geçerlilik sağlanmıştır. Güvenirlik katsayısı Cronbach’s Alpha yöntemi kullanılarak 0.747 olarak hesaplanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde betimleyici istatistikler, güvenilirlik analizi ve Varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. İncelenen faktör varyanslarının homojen dağılmadığı anlaşıldığından parametrik testlerden tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. **Bulgular:** Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre; genel itibariyle işyeri koşullarının iş sağlığı ve güvenliği şartlarını taşıdığı ve işle ilgili hu-

SÖZEL SUNUMLAR

suslarda yeterli bilgiye sahip oldukları yönündeki 9 olumlu önermeden 7' sinde çalışanların yaşları ve eğitim durumu değişkenlerine göre aralarında anlamlı görüş farklılıkları ($P<0.05$) olduğu anlaşılmıştır. Katılımcıların %5' i genç çalışan sınıfında (15-25 yaş), %50' si 36-45 yaş aralığındadır. **Sonuç:** Yapılan değerlendirmede çalışanların yaşları arttıkça işyerlerinde iş güvenliği koşullarının yeterli olduğu ve ürün kalitesinin yeterli olduğu kanısı da arttığı görülmüştür. İş kazası geçiren katılımcılar da iş yerinin çalışma koşullarının iş güvenliği ve sağlığı açısından yetersiz olduğu kanısının arttığı tespit edilmiştir. Diğer yandan eğitim düzeyinin artması ile iş sağlığı ve güvenliği hususunda işyeri koşullarına güvenin azaldığı ve iş kazasına maruz kalma oranlarının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pazarlama, İş Sağlığı ve Güvenliği, Mobilya, Anket